

Outi Peltoniemi

**SALATTU
SAARI**

Outi Peltoniemi

Salattu Saari

Haaksirikko

Romaani

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Outi Peltoniemi

Kannen suunnittelu: Books on Demand
Sisuksen taitto: Outi Peltoniemi

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Valmistaja: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8928-5

Sisällysluettelo

Haaksirikko	9
Ennen haaksirikkoa	11
Asunto 8.....	25
Ahdistus.....	35
Isoisä.....	47
Kahvilassa.....	50
Purjevene	61
Matka alkaa	71
Valkoinen purje.....	75
Johannes.....	80
Merellä.....	90
Rännö.....	94
Särkynyt sydän	99
Myrsky	103
Salattu saari	109
Korppi	112
Suurin on rakkaus	116
Luottamus.....	123
Mattias.....	130
Uusi elämä	134
Kutsu	138
Rantamökki	142
Kauriitten polku.....	149

Vanhan kalastajan luona.....	154
Mekko.....	159
Määränpää	163
Jousi ja nuoli	167
Tuoksu.....	172
Lintu	177
Puutarha.....	183
Vuoren huipulla.....	190
Hevonen.....	193
Aamu	195
Sepän poika	200
Lapset	205
Silta	210
Paluu.....	215

Sanat painavat hartioillani kuin viitta
yönsä valvoneen olkapäillä.

Niin minä seison vartiossa odottaen aamua,
jona saan nousta ja avata ikkunaluukut kohti merta,
tuntea suolaisen tuulen ja aistia viljavan maan.

Seison vartijana elämäni eteisessä
nääntyen kysymään, koska saan syödä,
milloin pukea sanat vaatteikseni, siivikseni,
nostakseni näköalapaikalle,
jonka uskon sinun minulle antaneen,
mutta jonka ohi yhä uudelleen
olen pää painuksissa kävellyt.

Silti se paikka on yhä minua varten:
sulkakynääni, puhdasta paperia, kirjaimia varten.

Voinko vielä saada anteeksi kieltäytymiseni elämäsi kauneudesta,
luopumiseni Luojan mesitipoista,
jotka minun niitä väistäessäni ovat pudonneet tomuun?

Minä uskoin väärin velvollisuuksien valheita,
poljin mutaan oman kruununi,
pukeuduin säkkiin keskellä Paratiisia.
Käärme, kavalista kavalin - ylpeyteni - esti minua tyytymästä
Herrani antamiin hedelmiin.
Ilon ja levon sijaan etsin tilaa,
jossa olisin itse jumala.

Haluan palata oikealle paikalleni
- kynäksesi, soittimeksesi.

Haluan kirjoittaa, kuvata, maalata,
ylistää kaikin tavoin tekojesi suuruutta,
katsoa ulos,
etsiä Sinua ja löytää Sinut.

Haavirihko

Kauhu oli kuin kaukaa ulapalta nouseva aalto. Yön kätkemä vesi, joka vyöryi yhä lähemmäs ja jonka ulottumattomiin olisin halunnut päästä. Vielä kerran halusin juosta pois, paeta uhkaa ja tuntematonta. Halusin kirjoittaa elämäni käsikirjoituksen toisin, toisella tavalla siten kuin uskoin sen olevan oikein. Mutta minun ei annettu tehdä niin. Pakeneminen oli mahdotonta. Mikään ei veisi minua riittävän kauaksi, ei pelastaisi väistämättömältä. Tuuli oli käynyt kauan, enkä mitenkään kyennyt hillitsemään sen raastavaa voimaa. Se ulvoi ja ulisi, kiertyi ilmassa viuhuvaksi kimpuksi nostaen vesimassan korkeuksiin. Tähtitaivas pääni yläpuolella peittyi ja kuunvalo katosi, kun pahin tapahtui. Vesivyöry saavutti minut ja korkin lailla kieppuvan purjeveneeni. Valtavan aallon painosta vene korskahti kyljelleen ja syöksyin mustana vellovaan veteen.

Katoava ruumiini oli kuin kaislankorsi vesimassan sylissä. Minulla ei ollut mitään, millä puolustautua tai millä estää suuremman valtaa - ei mitään, mihin nojata, mihin kiivetä. Pääni painui aaltojen alle ja nousi jälleen pintaan aallon pohjan luvatessa petollista lepoa. Haukoin ilmaa ja yskin. Vesi viskoi raajojani kuin raivostunut peto. Armoton peto. Jäljelle jäi kauhun valtaama kamppailu elämästä ja sekin sekunniksi kerrallaan.

Toivo ja epätoivo iskivät miekkansa vastakkain haaksirikkoisessa rinnassani – ja vain terien leikkauskohdassa, keskellä tappavalta tuntuvaa iskua, eli pieni kipinä.

Autere -vene keikkui luotani pois kuin kauan kaivattu unelma yhtä aikaa menneisyyteni kanssa. En saisi sitä kiinni. En pelastettua aarrettani. Kun seuraava aalto murtautui täydessä voimassaan veneen yli, se keinahti kokonaan kyljelleen. Se näytti surulliselta yön mustaa kangasta vasten. Haaveeni elämästä etääntyi etääntymistään, kunnes veneen valkoinen pohja loisti pimeydessä kuin siipiensä alle kylmältä kätkeytyneen joutsenen valkea rinta.

Kaikki entinen oli mennyt.

Ennen haaksirikkoa

-Joko sait maitohyllyn kuntoon?

Käännähdin ympäri hedelmätiskin ääreltä, pujotin pahvilaatikon rullakkoon ja pyyhkäisin hanskojen selkämyksellä pitkäksi kasvanutta otsatukkaani.

- Sain kyllä!

Nyökkäsin myymäläpäällikölle, joka katseli työtäni mustasankaisten silmälasiansa takaa. Hän oli viisikymppinen, tanakka ja hyväntuulinen mies.

-Tarvitsetko apua? hän kysyi ottaen muutaman epäroivän askeleen minua kohti muovilaatikko sylissään.

- Kyllä minä selviän. Tulen pyytämään apua, jos tarvitsen. Kohta tämä tästä valmistuu.

- Harmi, että olet lähdössä. Mutta jos muutat mielesi, olet aina tervetullut takaisin, myymäläpäällikkö jatkoi ja naurahti:

-Lupaan sinulle tusinan munkkipossuja ilmaiseksi!

Asettelin greippejä hedelmätiskiini ja puistelin päätäni:

- Tiedän, että ostat yön yli nukkuneita. Ei se kalliiksi tule.

Sakari kuittasi huulenheittonsa olkapäitään kohottamalla ja katosi varaston heiluriovien taakse.

Marketin etuikkunoiden takana satoi räntärukkasia: suuria, toisiinsa hapuillen tarttuvaa. Kevät pidätteli henkeään hämärtyvässä illassa. Talvi väänsi sen kanssa kättään pullataikinan lailla paisuvissa lumipilvissä – eikä antanut periksi. Kevät otti askeleen taaksepäin, keräsi voimiaan seuraavaan ponnistukseen. Lopulta se kuitenkin voittaisi, laskisi lämpöiset helmansa loskassa kylpevän kaupungin ylle ja karkottaisi talven hyytävässä varustuksissaan. Nyt se tyytyi tarkkailijan osaansa harmaan uneliaisuuden taakse piiloutuneena kuin yönsä levollisesti nukkuneen haukotus untuvatäkin alle.

Lumisade tiheni ja kostea viima tulvahti sisään aina, kun asiakkaat kiiruhtivat marketin liukuovista sisään. Saatoin aistia sen purevuuden hedelmäosastolle asti. Tulijat pudistelivat lumihöyryviä vaatteistaan ja lähtijät kiskoivat takinhappuja päittänsä suojuksi. Olipa muutamalla sateenvarjokin. Kumosin appelsiini-laatikon sisällön banaanien viereen pyöritellen karkailevat hedelmät altaan perälle. Kun päärynäkekokin näytti valmiilta, pinosin loput tyhjentyneet pahvilaatikat rullakkoon ja työnsin keikkuvan lastini kohti varastohuonetta.

Vanha, kitisevä lavansiirtovaunu oli jäänyt varaston ovien eteen ja minun piti siirtää se pois tieltäni ennen kuin sain rullakon paikalleen varaston sisäpuolelle. Kiiruhdin kolkon ja kylmän hallin läpi sen perällä olevaan kahvihuoneeseen. Laskin vettä vedenkeittimeen ja lusikoin pari mitallista pikakahvia mukiini.

Kun vesi kiehui, otin jääkaapista eväsrasiyani, sieltä pari juustovoileipää ja halkaistun väriään muuttaneen omenan. Olisin voinut ostaa eväni kaupasta, mutta tein ne mieluummin kotona, koska halusin säästää. Kahvihuoneeseen ei tullut muita, ja olin yksin vietetystä hetkestäni kiitollinen. Jäljellä olisivat vielä perjantai-illan viimeiset kassalla vietettävät tunnit.

Marketti hiljeni kiireiltään ja ihmisten ostokset muuttuivat kevyemmiksi. Viikon ruokahankintoihin ostettiin täydennystä tai kotiin vietin herkkuja viikonloppua juhlistamaan. Asiakkaat astelivat ohitseni pitsojen, einesten, valmisruokien ja olutpakkausten kera. Sain työskennellä kassalla rauhalliseen tahtiin. Ehdin jopa laskea vaihtorahat mielessäni.

Tervehdykset ja kiitokset lausuttiin, keskusteltiin säästä ja ruuan kohonneesta hinnasta, joskus merten takaa meille asti kuohuvasta maailmanpolitiikastakin. Koska jonoa ei ollut, jotkut asiakkaista jäivät keskustelemaan kanssani, mikä teki pitkästä illastani helpomman.

Kahdesta kaupan asiakkaasta oli kuukausien myötä tullut minulle muita merkityksellisempiä. Harmaahiuksinen rouva Ambrovius oli toinen heistä. Olin halunnut kysyä vanhuksen tyytyväisyyden salaisuutta, mutta tyytynyt rupattelemaan mukavia saadakseni hetken nauttia hänen läsnäolostaan. Vaikka rouva kävi kellontarkasti perjantaiostoksillaan, tuona iltana en häntä nähnyt. Etsin katseellani asiakkaiden joukosta myös toista

minulle tärkeää ihmistä. Toiveistani huolimatta en nähnyt häntäkään ja huomasin surevani sitä.

-Hetkinen, kuittipaperi loppui, vaihdan uuden rullan tilalle. Avasin maksupäättteen punaista valoa vilkkuvan kotelon tavoitellen uutta paperirullaa tiskin alla olevalta hyllyltä.

Rulla oli iso ja liukas. Se putosi hansikkaastani lattialle. Poskeni valahtivat kuumiksi ja tunsin hengitykseni salpautuvan. Odottamaton paniikki kihelmöi niskani iholla. Nousin hämmentyneenä jousitetusta työtuolistani ja kyykistyin poimimaan purkautunutta nauhaa tiskin alta. Kun nostin pääni ylös hihnan takaa, näin tutut hymyilevät kasvot kassajonon perällä. Säihkyvät silmät harmaan otsatukan alla olivat niin täynnä kyselemätöntä rauhaa ja hyväksyntää, että häpeän tunteeni katosi.

Vanha rouva nosti ostoskorinsa sisällön hihnalle ja etsi nahkaisesta käsilaukustaan kulunutta, käsin applikoitua kukkaroaan. Rouva Ambrovius ei käyttänyt maksukorttia vaan maksoi pelkästään käteisellä. Kauan maailmaa koskettelleet kädet rahanipun ympärillä olivat maksaläiskien kirjomat, suonikkaat ja sirot. Tiesin, että rouva oli työelämässään ollut taitava artesaaniompeleija, mikä lisäsi arvostustani häntä kohtaan.

-Violahan se tänäänkin on kassalla! Odotin, että näkisin sinut. Se on yksi perjantai-iltani kohokohdisti, hän lausahti.

Oli vaikeaa löytää sanoja niin suoraan välittämisen ilmaisuun, mutta koska monista kohtaamisistamme tiesin, että vanhus tarkoitti, mitä sanoi, päätin vastata hänen vilpittömyyteensä:

-Niin minustakin. Ehdin jo miettiä, tuletteko ollenkaan maito-ostoksille.

-Tulinhan minä, mutta se vei aikaa, koska sukulaispoika tuli kylään, eikä siitä niin vain voinut lähteä. Piti turista ja pullakahvit juoda, kun sellaisen kuusitoistavuotiaan harvinaisuuden sai vieraakseen maailmaa parantamaan. Mutta taas ostin litrakaupalla maitoa ja paljon muutakin kuten näkyy.

-Mämmiä, totesin tuokkosen koodia lukijan ali kuljettaessani ja jatkoin:

-Kun katselen ihmisten ostoksia, muistan liian hyvin itsekkin, mitä herkkuja on olemassa.

-Sinuun kyllä herkkuja mahtuu ja mahtuu niitä minuunkin. Näin vanhalle ja kuivalle ihmiselle suodaan, että mämmiä voi syödä milloin vain, ennen pääsiäistä ja sen jälkeen, rouva totesi ja tarttui hymyillen tarjoamaani kuittiin.

Nousin tuolistani ja autoin vanhusta pakkaamaan ostoksensa pyörillä kulkevaan vetolaukkuun. Hän selvisi siitä mainiosti itsekkin, mutta toivoin voivani siten hetken pidätellä häntä.

-Millaisia viikonloppusuunnitelmia teillä on? kysyin, koska halusin kiihkeästi kertoa omistani ennen kuin vanhus joutuisi antamaan tilaa seuraavalle asiakkaalle.

-Tänä viikonloppuna en taida tehdä yhtään mitään. Laitan villasukat jalkaan, luen kirjaa ja teen käsitöitä. Minulla on niin hyvä romaani menossa, ettet uskokaan: seikkailua erinomaisesti kirjoitettuna. Siinä menee mukavasti pari hiljaista iltaa. Mitä sinä aiot tehdä?

-Minä lopetan täällä tämän illan jälkeen ja jään lomalle.

Merkkillinen tunne siitä, että minun pitäisi pyytää anteeksi aikomuksiani sai minut rykäisemään kurkkuani. Mutta vanhus yllätti jälleen. Hän puki nahkaiset sormikkaat sirojen käsiensä suojaksi, korjasi kaulahuiviaan ja kysyi:

-Mitä olet ajatellut lomalla tehdä?

-Minä ajattelin lähteä purjehtimaan.

-Ohoh, katsopas tyttöä! Vaikka ethän sinä enää mikään tyttönen ole, aikuinen nainen. Yksinkö menet?

-Yksin, minä olen purjehtinut vuosia, vastasin ja tunsin lämpimän läikähdyksen rintalastani alla: joku uskoi minuun.

Vanhus näytti vilpittömän innostuneelta.

-Olisi hienoa nähdä, kun sinä ohjaat purjevenettä!

Rouva Ambroviusta hyvästellessäni olisin halunnut kutsua hänet kylään luokseni purjeveneelle, lähteä hänen kanssaan pienelle retkelle saaristoon. Esitellä jotakin siitä, mikä minulle oli rakasta. Mutta hillitsin impulssini yhtä nopeasti kuin ne tulivatkin ja kiiruhdin keskittymään seuraavan asiakkaan ostoksiin. Elämäni odotti kuten kevätkin. Se ei ollut vielä

Viola Kankare on tyytymätön pahenevaan ahdistukseensa ja kaipaa kipeäsi muutosta elämäänsä. Hän jättää opiskelunsa ja lähtee purjehdusmatkalle ulkosaaristoon. Muutos tuleeikin, mutta toisin kuin hän on milloinkaan kuvitellut.

Salattu saari on tarina ihmissydämeistä, pelastumisesta ja naiseksi kasvamisesta. Se on allegorinen matka ajallisten ja iankaikkisten symbolien maailmaan. Paikkaan, jota monet etsivät, mutta jonka vain lapsenkaltaiset voivat löytää.

BoD

9 789528 089285